

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid (SZW)
Directeur-Generaal Sociale Zekerheid en
Integratie
Carsten Herstel
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Datum

17 januari 2024

Ons kenmerk

Uw kenmerk

2023-000056342

Telefoon

06-13926954

Bijlage(n)

1

Onderwerp

Aanvraag bestuurlijke reactie VNG tijdelijke regeling signaal
betalingsachterstanden

Geachte heer Carstel,

Met deze brief reageert de VNG op de internetconsultatie voor de tijdelijke regeling signaal
betalingsachterstanden.

Doel van het nieuwe experiment met betalingsachterstanden bij CAK voor eigen bijdrage WMO en
Wlz is om te onderzoeken of een betalingsachterstand op de eigen bijdragen een goede indicatie
vormt voor (dreigende) problematische schulden en daarmee een waardevolle aanvulling is op de
gegevens die gedeeld mogen worden met gemeenten. Het experiment dient bij te dragen aan 'het
eerder bereiken van burger met betalingsachterstanden en laten helpen door gemeenten'.

VNG heeft al eerder benadrukt dat het goed is dat de experimenteerruimte wordt benut. VNG
ondersteunt dan ook deze experimenten.

Voor verdere aanscherping van de wijziging van de Tijdelijke regeling signaal
betalingsachterstanden wil VNG graag de volgende punten meegeven:

**1. Vroegsignalering is bedoeld voor het voorkomen van (problematische) schulden, niet
voor het voorkomen van oplopen van kosten.**

In artikel 2.4 onder 1.a wordt als signaal aangewezen: "een betalingsachterstand van een inwoner
op de eigen bijdrage voor het gebruik van aangewezen voorzieningen, bedoeld in artikel 2.1.4, der-
de lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo), indien:

- 1°. de betalingsachterstand ten minste € 100,- bedraagt; en
- 2°. het een betalingsachterstand betreft van minimaal vijf maanden op de oudste vordering.

Vraag is in hoeverre de signalen van de eigen bijdrage van het abonnementstarief Wmo onder vroegsignalering vallen. Vroegsignalering is de manier om te voorkomen dat betalingsachterstanden verder oplopen en zich ontwikkelen tot een problematische schuldsituatie. Het experiment is nu echter vooral ingegeven vanuit het voorkomen van kosten en niet persé vanuit de indicator “voorkomen van problematische schulden”.

VNG begrijpt dat het abonnementstarief een vast tarief is van € 20,60 per maand (peildatum 2023). Om deze reden is ervoor gekozen de eigen bijdrage abonnementstarief (pas) na 5 maanden achterstand kenbaar te maken bij de gemeente. Zowel de eigen bijdrage Wmo beschermd wonen als de eigen bijdrage Wlz zijn inkomensafhankelijk en aanzienlijk hoger en worden na 2 achterstandstermijnen bij de gemeente kenbaar gemaakt.

In het kader van de proportionaliteit wordt nu naar de hoogte van het bedrag gekeken. Het gaat immers om betalingsachterstand van ten minste € 100,=, omdat dit de drempel is voor het starten van een gerechtelijke procedure. Het gaat hierbij specifiek om de groep die het minnelijk deurwaarderstraject heeft doorlopen. Het gaat niet om de groep klanten die in behandeling is genomen door de deurwaarder met een dwangmaatregel. Er is bij de doelgroep die onder het experiment valt dus nog geen sprake van een gerechtelijke dwangmaatregel. Volgens onderhavige wijziging van de tijdelijke regeling zou dit dan ook onder vroegsignalering vallen.

Dit is een andere benadering van vroegsignalering, omdat het signaal gekoppeld is aan een bedrag (in plaats van aan een achterstandstermijn) en het nog niet starten van een gerechtelijke dwangmaatregel. De vraag is of dat noodzakelijk is, en of het niet (net als bij de vaste lasten) moet worden gekoppeld aan een achterstandstermijn. Voor de signalen van de eigen bijdrage Wlz en beschermd wonen Wmo is dat minder een probleem, omdat men kennelijk over het algemeen na 2 maanden al boven de € 100,= zit. Maar voor de eigen bijdrage abonnementstarief komt men hier pas na 5 maanden. De vraag is of je er dan in het kader van vroegsignalering nog op tijd bij bent. VNG stelt voor om ook hier de achterstand van twee betalingstermijnen aan te houden.

2. Verplicht stellen van sociale incasso door CAK

In de toelichting wordt gesproken over het sociaal incassotraject door CAK, maar dit wordt niet in het Besluit zelf opgenomen. De vraag is waarom hiervoor is gekozen. Het is van essentieel belang dat er eerst een goed incassotraject wordt doorlopen, voordat het signaal wordt doorgegeven. Dat zou dan ook de voorwaarde moeten zijn voor het doorgeven van het signaal aan de gemeente (dit ook in het kader van de proportionaliteit). Voor de verhuurders en de energiemaatschappijen is dit ook expliciet opgenomen (zie artikel 2 Bgs en artikel 3 tot en met 4Aa Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van elektriciteit en gas).

Hoe meer mensen met beginnende schuldenproblematiek tijdig in beeld komen, hoe meer schuldenproblematiek voorkomen kan worden. Dit is wenselijk voor zowel inwoner als schuldeisers. Tegelijkertijd is het daarbij van groot belang dat alle betrokken partijen hierin hun verantwoordelijkheid nemen. Omdat op dit moment in de Wgs is opgenomen dat alle binnengekomen signalen moeten worden opgevolgd, heeft het binnenkrijgen van meer signalen een correlatie met de wijze en de kwaliteit van opvolgen. VNG wil daarom benadrukken dat in het experiment duidelijk moet worden of het toevoegen van extra signalen ook daadwerkelijk bijdraagt aan het vinden van nieuwe doelgroepen. En welk verband er bestaat tussen het toevoegen van signalen, werkdruk en kwaliteit van opvolgen.

Tot slot is VNG blij dat het experiment betaalachterstanden hypotheek verder wordt uitgebreid.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

I. Hoogstrate
Directeur Inclusieve Samenleving